

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/140/2020
Identifikačné číslo spisu: 4116221910
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:4116221910.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu 1/ X. H., bývajúceho v Ž., Ž. XXX/X, 2/ D.. T. H., bývajúceho v Ž., A. XXX/XX, 3/ X. H. - V. H., so sídlom v F., A. XXX, 4/ Pozemkového spoločenstva združenia bývalých urbárikov obce Machulince, so sídlom v Machulinciach, Krovinská 126, IČO: 37 968 165, žalobcovia 1/ až 3/ zastúpení JUDr. Jaroslavom Veisom, advokátom, so sídlom v Nitre, Štefánikova 22, proti žalovanej Obci Žitavany, so sídlom v Žitavanych, Športová 5, IČO: 37 869 451, o zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25C/379/2016, o dovolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. marca 2019 sp. zn. 6Co/36/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom potvrdil žalobu zamietajúci rozsudok súdu prvej inštancie, žalovanej priznal voči žalobcom 1/ až 3/ plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania a zamietol návrh na prerušenie odvolacieho konania. Pripustil späťvzatie žaloby žalobcom 4/ a vo vzťahu k žalobcovi 4/ rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil. Žalovanej voči žalobcovi 4/ priznal plný nárok na náhradu trov konania.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd skonštatoval, že prejednal odvolanie žalobcov a dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecné správne, odvolacie námietky nepovažoval za dôvodné a preto ho potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

1.2. V odôvodnení citoval ustanovenie § 126 ods. 1 a 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ďalej uviedol:“

16. Citované zákonné ustanovenie tak upravuje dva okruhy prípadov, kedy je možné vlastníka veci obmedziť vo výkone jeho práv. V prvom prípade ide o obmedzenie výkonu vlastníckych práv vlastníka veci, ktorým sa má zamedziť, aby obťažoval iného vlastníka nad mieru primeranú pomerom. V druhom ide o také obmedzenie, ktorým sa má zabrániť vlastníkovi veci, aby vážne ohrozoval výkon vlastníckych

práv suseda pri výkone vlastníckych práv. Z kontextu právnej úpravy je zrejmé, že ide najmä o úpravu vzťahov medzi vlastníkmi susediacich nehnuteľností - o základné ustanovenie tzv. susedského práva v občianskom práve. Ochrana poskytovaná § 127 OZ síce zahŕňa širší okruh subjektov, napriek tomu spravidla pôjde o vlastníkov susediacich nehnuteľností. Obťažovanie v susedských vzťahoch nebráni výkonu práv vlastníka, prejavuje sa však rušivo - znepriemňuje užívateľovi susednej nehnuteľnosti jej užívanie (obťažuje suseda), pričom účinky obťažovania sa nazývajú imisie. V dôsledku imisií škoda spravidla nevzniká ani nehrozí.

17. Pojmy "miera primeraná pomerom" alebo "vážne ohrozovanie výkonu práv" vyjadrujú hornú hranicu negatívnych dôsledkov správania sa vlastníka. Ak negatívne dôsledky tohoto správania sa prekročia určitú hranicu, dotknutý sa môže úspešne domáhať ochrany svojich práv podľa § 127 ods. 1 OZ. Pri súdnej ochrane týchto práv musí súd vždy dôsledne zistiť konkrétnu situáciu a objektívne posúdiť, či uvedená hranica bola prekročená, lebo ochranu nemožno priznať pred zásahmi, ktoré neprekračujú dovolenú mieru a sú dôsledkom bežného správania sa, ktoré sú susedia povinní navzájom trpieť, lebo je spojené s obvyklým užívaním nehnuteľností. Zákon bližšie nevymedzuje obsah slov "nad mieru primeranú pomerom", určuje však hranicu správania sa medzi dovoleným správaním (od optimálneho stavu po stav ešte prípustný) a nedovoleným správaním sa (nad prípustnú mieru) a to vo vzťahu ku konkrétnym pomerom v danom mieste a čase, ale aj vo vzťahu k objektívne žiaducim pomerom, ktoré v tom ktorom prípade nemusia byť vždy v súlade s existujúcimi pomermi. Pokiaľ by sa totiž uvedená hranica mala určovať len podľa pomerov pretrvávajúcich v danom mieste a čase a nie podľa pomerov, ktoré sú žiaduce a ktoré by mali pretrvávať, nebolo by možné domáhať sa úspešne ochrany podľa § 127 ods. 1 OZ v prípade, že aj správanie sa všetkých ostatných fyzických alebo právnických osôb na danom mieste je z hľadiska tohto ustanovenia závadné. Z toho vyplýva, že súd rozhodujúci o návrhu na ochranu podľa § 127 ods. 1 OZ sa nemôže obmedziť len na konštatovanie, že namietaný zásah je v súlade s prevládajúcim správaním sa ostatných subjektov, ale musí vždy zohľadniť mieru primeranú pomerom (ktoré by mali byť). Naproti tomu "vážne ohrozenie výkonu práv" predstavuje konanie suseda na jeho pozemku, ktorého dôsledkom nemusia byť imisie, ale ohrozenie práv (obvykle vlastníckych) vlastníka susediacej nehnuteľnosti a to v takej miere, že v budúcnosti môže susedovi vzniknúť nezanedbateľná ujma (napr. zánik veci alebo jej významné poškodenie) alebo bude môcť vykonávať ohrozené právo len v podstatne obmedzenom rozsahu oproti oprávneniam, ktoré mu zákon ako vlastníkovi dáva. Pri vážnom ohrození teda nejde len o znepriemnenie výkonu práva alebo o sťaženie jeho výkonu, ale o hroziaci vážny zásah do samotnej podstaty ohrozeného práva. Vážne ohrozenie výkonu práva spravidla znamená i ohrozenie vlastníka vznikom majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch - škody. Vážnym ohrozením výkonu práv podľa § 127 ods. 1 OZ sa teda rozumie konanie vlastníka, ktoré zatiaľ nemá negatívny dopad na výkon práv iného, je však daná značná pravdepodobnosť, že v budúcnosti bude v dôsledku tohto konania výkon práva suseda vážne obmedzený alebo znemožnený, pričom nie je isté, či bude možné vážne škodlivé následky odstrániť v dobe, kedy nastanú. V takomto prípade nemožno žiadať, aby ohrozovaný vyčkal do doby, kedy jeho právo bude vážne narušené a až potom sa domáhal súdnej ochrany. Samotný zákonodarca v druhej vete ust. § 127 ods. 1 OZ vedľa príkladne uvedených prípadov obťažovania (imisie) uvádza tiež ako príklad vážneho ohrozovania suseda úpravy pozemku alebo úpravy stavby bez ich dostatočného upevnenia. Je tak zrejmé, že vlastník nehnuteľnej veci je chránený i proti činnosti suseda na jeho pozemku, ktorou by vážne ohrozil výkon jeho práv, resp. tomuto susedovi uvedené ustanovenie ukladá, aby sa zdržal takej činnosti, ktorou by susediaca nehnuteľnosť bola vystavená vážnemu ohrozeniu.

18. Zo znenia § 127 ods. 1 OZ ukladajúceho vlastníkovi zdržať sa konaní príkladne uvedených v tomto ustanovení a z toho, že vlastník niekedy obťažuje iného alebo ohrozuje výkon práv iného tým, čo inak tvorí obsah jeho vlastníckeho práva vyplýva, že podľa tohto ustanovenia sa možno návrhom na začatie konania domáhať len uloženia povinnosti zdržať sa presne definovaného rušenia. Ochrana podľa tohto ustanovenia nesmeruje k tomu, aby boli rušiteľovi uložené konkrétne opatrenia, z ktorého dôvodu mu v súdnom konaní nemôže byť uložená povinnosť konať niečo pozitívne. Ak teda došlo k neoprávnenému zásahu tzv. imisiami, je prostriedkom ochrany uloženie povinnosti zdržať sa vymedzeného rušenia s tým, že je na samotnom povinnom (rušiteľovi) učiniť také konkrétne opatrenia, aby splnil súdom mu uloženú povinnosť a zamedzil obťažovaniu alebo ohrozovaniu výkonu práv susedného vlastníka. V tomto

prípade už nejde o preventívnu, ale o represívnu ochranu a to proti už jestvujúcemu (nie teda iba hroziacemu) rušeniu. To, či povinný zvolil postačujúce opatrenia, bude súd skúmať až v prípadnom exekučnom konaní. V prípade vážneho ohrozenia, keď hrozí vznik škody, možno žiadať, aby bola rušiteľovi uložená i povinnosť niečo konať, takáto žaloba však nemá oporu v § 127 OZ, ale v § 417 ods. 2 OZ. Je však prípustné, aby v jednom návrhu sa kumulovala ako žiadosť o zdržanie sa konkrétneho zásahu, tak i o vykonanie vhodných opatrení na odvrátenie škody.

19. Vlastnícke právo možno chrániť nielen žalobou podľa § 127 ods. 1 OZ, ale aj vlastníckou žalobou podľa § 126 ods. 1 OZ, pričom žaloba z imisii predstavuje osobitný prípad negatívnej (zapieracej) žaloby, kedy ide o osobitnú úpravu v pomere k ust. § 126 OZ. Vlastníckou žalobou podľa § 126 ods. 1 OZ možno sa domáhať zákazu zásahov rušiteľom už vykonaných, ale aj zákazu zásahov, ktoré trvajú alebo zásahov, ktorých opakovanie hrozí. Zákonodarca ním poskytuje vlastníčkovi ochranu pred akýmkoľvek zásahom, preto v prípadoch, ak vlastníčkovi veci hrozí ujma, ktorú nemožno zahrnúť pod pojem vážneho ohrozenia škodou, bude prípustná žaloba podľa tohto ustanovenia aj ako žaloba preventívna. O tom, či má žaloba odvodzovať svoj pôvod z ust. § 127 OZ alebo z ust. § 126 OZ, prípadne § 417 OZ, rozhoduje spôsob, akým vlastník veci zasiahol do práv iného. Také zásahy vlastníka veci, ktoré sa však vymykajú vymedzeniu rušivých zásahov, ako je to uvedené v ust. § 127 OZ a ktoré nespádajú ani pod skutkovú podstatu ust. § 417 OZ, je namieste posudzovať podľa ust. § 126 OZ.

20. Z hľadiska skutkového stavu niet sporu o tom, že žalovaný je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti v kat. úz. Opatovce zapísanej na LV č. XXXX ako parcela registra "C" č. XXX/X - ostatné plochy o výmere 78196 m². S ňou susediacimi nehnuteľnosťami sú parc. č. XXXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 25046 m² a parc. č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 641 m² zapísané na LV č. XXX kat. úz. F. vedené na mene žalobcu v I. rade, ktorému H. F. ako príslušný stavebný úrad vydal stavebné povolenie dňa 17.03.2010 č. XX/XXXX-XXX-J. na stavbu rodinného domu na parc. č. XXXX/XXX vytvorenej z parc. č. XXXX/X umiestnenej mimo zastavaného územia obce. Parcelu č. XXXX/X využíva žalobca v I. rade ako pasienok pre chov hovädzieho dobytku a jeho farma s názvom O. je registrovaná pod č. X. v Centrálnnej evidencii hospodárskych zvierat. Ďalšími susediacimi nehnuteľnosťami sú parc. č. XXX/XX - záhrady o výmere 315 m² a parc. č. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 88 m² zapísané na LV č. XXXX kat. úz. H., ktorých vlastníkom je žalobca v 2. rade, pričom na parc. č. XXX/XX sa nachádza pivnica súp. č. XXX zapísaná na LV č. XXXX kat. úz. H. na mene žalobcu v 3. rade. Pokiaľ ide o ďalšiu susediacu parcelu č. XXXX - lesné pozemky o výmere 305583 m² zapísanú na LV č. XXX kat. úz. F., táto nie je vedená na mene žalobcu v 4. rade, ale na podielových spoluvlastníkoch špecifikovaných pod č. 1 - 112. Strany sporu ani nespochybňovali, že na parc. č. XXX/X sa v minulosti nachádzal autokrosový areál, na ktorom prevádzka športových podujatí bola zrušená. Žalovaný predložil zámer prenajať predmetnú nehnuteľnosť Automotoklubu I., ktorý už v minulosti organizoval väčšinu motoristických podujatí, ktorý však ako dokladuje zápisnica č. 3/2015 z tretieho zasadnutia Obecného zastupiteľstva v I. konaní dňa 21.05.2015 nebol schválený. H. F. ako stavebný úrad dňa 27.08.2014 pod č. XXX/XXXX-XXX-J. vydal územné rozhodnutie, ktorým rozhodol o využívaní územia "Terénne úpravy pozemku parc. č. XXX/X" v kat. úz. H., obec Ž. v rozsahu navážky zeminou a rozhrnutím vo vrstvách na plochu parcely tak, ako je to zakreslené v overenom situačnom výkrese súčasného stavu územia na podklade katastrálnej mapy za ním stanovených podmienok. Návrh žalobcov na obnovu konania proti tomuto rozhodnutiu bol rozhodnutím totožného stavebného úradu zo dňa 26.08.2016 č. XXX/XXXX-XXX-J. zamietnutý a obnova územného konania nebola povolená. Na základe uvedeného právoplatného územného rozhodnutia žalovaný vykonával terénne úpravy na parc. č. XXX/X, čo najmä žalobca v I. rade napádal podaniami a podnetmi adresovanými správnym orgánom za porušovanie zák. č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, porušovanie zák. č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Okresným úradom I., odborom starostlivosti o životné prostredie po predchádzajúcich ohliadkach bolo konštatované, že na parc. č. XXX/X prebiehajú terénne úpravy výkopovou zeminou a ohliadkou nebol preukázaný nesúlad s vydaným územným rozhodnutím, ktoré zahŕňa aj podmienky vyjadrenia orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva (napr. zápisnica z ohliadky zo dňa 02.05.2016, 15.03.2016, odpoveď na podnet zo dňa 07.04.2016). Okresný úrad I., odbor starostlivosti o životné prostredie prešetroval i podnet žalobcu v I. rade v súvislosti s poškodzovaním kvality podzemnej vody a podľa záverov záznamu

zo Štátneho vodoochranného dozoru vykonaného na parc. č. XXX/X kontrolou nebolo preukázané ohrozenie ani poškodenie kvality podzemnej vody vodárenského zdroja, ktorého ochranné pásmo prvého stupňa a ochranné pásmo druhého stupňa sa nachádza v susedstve pozemku, na ktorom sa uskutočňujú terénne úpravy podľa územného rozhodnutia a u žalovaného nebolo zistené porušenie kontrolovaných ustanovení vodného zákona (záznam OÚ I. zo dňa 16.03.2016 č. j.: OÚ-ZM-OSZP-2016/000575-005PZ). Podnet žalobcu v I. rade týkajúci sa prachu a nadmerného hluku a ich vplyvu na fyzické osoby, ako i chovných býkov riešil Regionálny úrad verejného zdravotníctva. Tento vo svojej odpovedi zo dňa 03.05.2016 č. HZP/A/2016/01347 uviedol, že bol vykonaný dňa 15.04.2016 štátny zdravotný dozor na predmetom území a šetrením bolo zistené, že v čase cca od 10.00 hod. do 11.00 hod. sa vykonávalo vyvážanie zeminy a úprava terénu na parc. č. XXX/X jedným buldozénom, pričom dňa 21.04.2016 bolo v dennej dobe počas stavebných činností, vykonané zamestnancami úradu meranie hluku a po posúdení ich výsledkov bolo konštatované, že nedošlo k prekročeniu prípustných hodnôt hluku pre dennú dobu, čím nebolo zistené porušenie ustanovení zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia ani iných, všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia. Poznámkoval, že rodinný dom žalobcu v I. rade sa nachádza mimo zastavaného územia Obce F. a ich inštitúcia nebola o vyjadrenie k možnosti umiestnenia rodinnej zástavby na parc. č. XXXX/XXX v kat. úz. Obce F. požiadaná. Na nehnuteľnosti žalovaného bol vykonaný i štátny stavebný dohľad Slovenskou stavebnou inšpekciou, Inšpektorátom Z. a podľa záverov záznamu zo dňa 23.03.2016 č. j.: 11/2016-SSI66/5 jeho výkonom, pozostávajúcim z obhliadky miesta terénnych úprav a kontroly predložených dokladov, bolo konštatované, že žalovaný realizuje terénne úpravy na predmetnej nehnuteľnosti na základe územného rozhodnutia, pričom porušenie ustanovení legislatívy na úseku stavebného poriadku nebolo zistené. Podľa zápisnice Okresného úradu Z., odboru opravných prostriedkov, referát starostlivosti o životné prostredie zo dňa 04.05.2016 o výsledku prešetrenia sťažnosti žalobcu v I. rade na nesprávny postup Okresného úradu I. pri riešení jeho oznámenia okrem iného i na nedovolené nakladanie s odpadmi - vývoz kamenín a asfaltu na parc. č. XXX/X, táto bola vyhodnotená ako neopodstatnená. Podnet žalobcu v I. rade na nezákonné konanie na parc. č. XXX/X týkajúci sa stresovania zvierat činnosťou mechanizmov pracujúcich na zemných prácach prešetrovala i Regionálna veterinárna a potravinová správa Z., ktorá vo svojej odpovedi zo dňa 09.05.2016 konštatovala, že podnet bol vyhodnotený ako neopodstatnený poukazujúc na to, že inšpektori vykonali kontrolu, v čase ktorej bola na predmetnej parcele robená úprava pozemku navážkou zeminy a jej následným rozhrnutím, pričom približne 200 m od vykonávaných prác bol ustajnený dobytok v oplôtku, ktorý v čase kontroly javil známky pohody, t. j. nepobehoval, bol v kľude na jednom mieste. Rozhodnutiami Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia B., stále pracovisko Z., odbor inšpekcie odpadového hospodárstva zo dňa 26.11.2014 č. 43-N 962 018 14/7549-33969/RAF bola žalovanému uložená pokuta vo výške 600 eur a zo dňa 15.12.2015 č. 43 962 033 15/8180-37984/Hrd vo výške 650 eur za nedodržanie legislatívnych ustanovení Zákona o odpadoch v kontrolovanom období od 01.01.2013 do 22.07.2014 a od 01.07.2014 do 25.08.2015, pretože žalovaný uložil odpad na inom mieste, ako na mieste na to určenom. V odôvodnení týchto rozhodnutí sa zároveň konštatuje, že sa jednalo o odpady kategórie ostatné, ktorých uloženie na parc. č. XXX/X nespôsobil ohrozenie zdravia ľudí a životného prostredia.

21. Odvolací súd vychádzajúc zo zhora uvedených teoreticko-právnych východísk zisteného skutkového stavu dospel k záveru o vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobu žalobcov zamietol. Keďže predmet sporu je v danom prípade stanovený dispozíciou právnej normy citovaných ustanovení § 126 a § 127 OZ, zaťažovalo žalobcov v tomto konaní dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení, že žalovaný prenájmom parc. č. XXX/X a po tomto pozemku jazdiacich motorových vozidiel nad mieru primeranú pomerom, hlukom a prachom obťažuje žalobcov.

22. Dokazovanie je osobitná činnosť súdu, ktorá je sústredená na nadobudnutie poznatkov o veci, ktorá už je predmetom súdneho konania. Základným znakom civilného sporového konania je kontradiktórnosť konania v spojitosti s povinnosťou strán sporu predložiť a zabezpečiť dôkazy na podporu svojich tvrdení (dôkazné bremeno). Podľa § 185 CSP môže súd vykonať len tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu, pričom sám rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Iba celkom výnimočne môže súd vykonať aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli strany sporu. Ide o prípady, kedy je kladený zvýšený dôraz na

ochranu práv a oprávnených záujmov jednej zo strán (spotrebiteľské spory, konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, antidiskriminačné spory a individuálne pracovné spory). Proces dokazovania je teda v civilnom sporovom konaní vybudovaný výlučne na princípe prejednávacom, princípe kontradiktórnosti konania, ako aj koncentračnej zásade, v dôsledku čoho má súd obmedzenú dôkaznú iniciatívu a táto sa presúva na procesné strany.

23. Strana sporu musí uviesť skutkové tvrdenia jasne, úplne a zrozumiteľne, tzv. povinnosť tvrdenia, ktorá je úzko spojená s dôkazným bremenom. Jej nesplnenie má spravidla významné dôsledky pre rozhodnutie vo veci samej, keď neunesenie dôkazného bremena znamená neúspešnosť strany v spore, pretože každá zo strán sporu má povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena na tvrdenie a dôkazné bremeno medzi sporovými stranami závisí na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti sporových strán, pričom platí, že žalobca je v zásade povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré opodstatňujú jeho ohrozené alebo porušené právo, resp. právom chránený záujem a žalovaný je povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré právo žalobcu vylučujú. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2018 sp. zn. 2Cdo/27/2017).

24. Žalobcovia v súvislosti s jazdou motorových vozidiel po pozemku žalovaného a tým vyvolaným prachom a hlukom svoje tvrdenia postavili v zásade na všeobecnej konštatácii, neuviedli konkrétne relevantné situácie, ktoré neprimerane zasahujú do ich práv, ako často k nim dochádza, v akom rozsahu, v ktorej dobe a pod. Na podporu svojich tvrdení o tom, že žalovaný prenajal pozemok neposkytli žiaden dôkaz a žalovaný ich tvrdenie vyvrátil i zápisnicou č. 3/2015 zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v ŽD., ktoré neodsúhlasilo žiadosť zrušenia T. o dlhodobý prenájom parc. č. XXX/X. Pokiaľ žalobcovia sa odvolávali na internetové stránky, kde F. uverejnil, že 08.08. sa koná tréning v areály V., nie je zrejmy rok, v ktorom sa akcia mala uskutočniť. Podstatným však bolo, aby žalobcovia preukázali, že prachom a hlukom spôsobeným jazdou motorových vozidiel po pozemku žalovaného dochádza k nepovoleným imisiám na susedné pozemky žalobcov, a teda že žalovaný nad mieru primeranú pomerom v danej lokalite obťažuje žalobcov. Žalobcovia žiaden dôkaz o tom nielen že nepredložili, ale ho ani neoznačili a za takýto nemožno bez ďalšieho považovať video záznam zo dňa 08.08.2015, na ktorom je zachytený síce pohyb motocyklov, avšak z neho nemožno vyvodiť, o koľko motocyklov v skutočnosti ide, ani intenzitu ich hluku a spôsobenej prašnosti. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že v minulosti existoval na dotknutom pozemku žalovaného autokrosový areál, ktorý fyzické osoby využívajú bez jeho súhlasu. Odvolací súd zastáva názor, že i v prípade ojedinelého konania autokrosového podujatia na pozemku žalovaného nebolo by možné charakterizovať spôsobený hluk a prašnosť ako neprimerané pomerom, s ohľadom na okolnosť, že ide o pozemky umiestnené mimo zastavaného územia obce, ako i dĺžku ich trvania (1 deň). V tejto súvislosti je tiež významné, že i v dobe, keď žalovaný na základe územného rozhodnutia realizoval terénne úpravy parc. č. XXX/X navážkou zeminy, na čo žalobcovia osobitne poukazovali a ktorá v súčasnosti aj podľa vyjadrenia samotných žalobcov už neprebíha, merania Regionálneho úradu verejného zdravotníctva nezaznamenali prekročenie prípustných hodnôt hluku. Obdobne žalobcovia v konaní neprodukovali žiaden dôkaz, že by žalovaný neprimeraným spôsobom zasahoval do výkonu ich práv, a že by aktivitou na jeho pozemku dochádzalo k ohrozeniu chovu býkov žalobcu v I. rade, ktoré či už v čase ohliadky vykonanej pracovníkmi Regionálnej a veterinárnej správy, znalcom D. X. U. (viď znalecký posudok č. 13/2015 zo dňa 14.09.2015 predložený žalujúcou stranou) alebo pri veterinárnej kontrole dňa 21.7.2015 (úradný záznam zo dňa 21.07.2015 tvoriaci prílohu znaleckého posudku) javili známky pohody, boli pokojné, odpočívali a boli v dobrom kondičnom stave. Znalcom uvádzaná konštatácia, že v čase ohliadky tri kusy býkov mali poškodené rohy a že u deväť kusov dobytky ustajneného na parc. č. XXXX/X je možné predpokladať, že vplyvom stresu z hluku nebudú spĺňať parametre plemenného štandardu sú tak len v rovine hypotetickej, naviac príčina poškodenia rohov nebola doposiaľ diagnostikovaná. Aj odborné stanovisko vypracované L. Q. B., členom rady konzultantov Poľnohospodárskeho znaleckého ústavu v Nitre, pojednávajúci o vplyve prašnosti na rast a rodivosť viniča hroznorodého pre svoje výlučne teoretické závery je bez hlbšieho významu k prejednávanej veci. Rovnako tak žiaden dôkaz nepreukazuje, že by realizáciou terénnych úprav na nehnuteľnosti žalovaného došlo k ohrozeniu alebo poškodeniu kvality podzemnej vody

vodárenského zdroja a do studne žalobcu v 2. rade a napájadiel dobytka žalobcu v I. rade sa dostávali nebezpečné látky. Práve naopak, kontrolou zo strany Štátneho vodoochranného dozoru na parcele žalovaného nebolo preukázané ohrozenie, ani poškodenie kvality podzemnej vody vodárenského zdroja. Dôsledkom neunesenie dôkazného bremena žalobcami v smere obťažovania nad mieru primeranú pomerom žalovaným a vážneho ohrozenia výkonu ich práv je preto neúspech v spore a zamietnutie žaloby, ako to správne učinil prvoinštančný súd. Pokiaľ prvoinštančný súd v súvislosti s obťažovaním žalobcov hlukom a prachom spôsobeným jazdením motocyklov po pozemku žalovaného vyhodnotil, že v tomto smere nie je žalovaný pasívne legitimovaný, odvolací súd si tento právny záver neosvojil. Žalovaný totiž ako vlastník pozemku je povinný zamedziť tomu, aby rušivá činnosť nad mieru primeranú pomerom uskutočňovaná na jeho pozemku, i cudzími osobami, neobťažovala iných vlastníkov alebo vážne neohrozovala výkon ich vlastníckych práv.

25. Žalobcovia žalobou požadovali i uloženie povinnosti žalovanému odstrániť z parc. č. XXX/X skládku odpadov argumentujúc, že žalovaný pri terénnych úpravách neoprávnene nakladal s odpadmi, porušoval ochranu rastlín a živočíchov a svoju žalobu opreli o ust. § 126 a § 127 ods. 1 OZ. Ako už bolo uvedené, toto zákonné ustanovenie umožňuje vlastníkovi, aby sa na súde domáhal uloženia povinnosti ohrozujúcemu vlastníkovi zdržať sa ohrozujúcej činnosti v prípade obťažovania nad mieru primeranú pomerom; nie je však možné v intenciách tejto zákonnej úpravy domáhať sa aktívnej činnosti žalovanej strany. Na rozdiel od toho, ust. § 417 ods. 2 OZ umožňuje, aby sa žalobca domáhal uloženia povinnosti niečo konať a poskytuje ochranu za stavu, že hrozí škoda. Žalujúca strana však musí preukázať, že jej vážna škoda skutočne hrozí, pričom musí ísť o ohrozenie vážne, aktuálne a skutočne hroziace (viď rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22Cdo/3319/2010). V danej veci sa však žalobcovia ochrany v zmysle § 417 ods. 2 OZ nedovoľovali, ani netvrdili, že z údajnej skládky odpadov na pozemku žalovaného im hrozí škoda. Za danej situácie tak žalobcom uplatnenému nároku na aktívne konanie žalovaného a to uloženie povinnosti odstrániť skládku odpadu z pozemku nebolo možné vyhovieť. Argumentácia žalobcov výhradne zameraná na porušenie povinnosti žalovaného v súvislosti s terénnymi úpravami parc. č. XXX/X v nadväznosti na zák. č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ako i rozpor územného rozhodnutia Obce F. zo dňa 27.08.2014 je v tomto smere právne irelevantná. Neobstoí preto ani odvolacia námietka žalobcov, že v konaní došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces odmietnutím výsluchu nimi navrhovanej znalkyne D. P. U., z odboru ochrana životného prostredia, odvetvie priemyselný a komunálny odpad, odhad škôd v životnom prostredí, ktorá vypracovala znalecký posudok č. 4/2017 na posúdenie návažky odpadu nachádzajúceho sa v kat. úz. H., Obec Ž. v súlade so Zákonom o odpadoch č. 79/2015 Z. z. Podľa § 153 ods. 1 CSP sú totiž strany povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas, pričom prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Konanie v danej veci začalo dňa 16.08.2016, pričom žalobcovia predložili predmetný znalecký posudok a podali návrh na vykonanie dokazovania výsluchom znalkyne až na pojednávaní dňa 19.09.2017, na ktorom došlo i k vyhláseniu rozsudku vo veci samej. Dôvodne preto súd prvej inštancie v intenciách § 153 ods. 2 CSP podľa ktorého, ak strana nepredložila včas prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nemusí súd na ne prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu a návrh žalobcov na dokazovanie výsluchom znalkyne, ktorý nebol predložený včas, zamietol.

26. Pre úplnosť odvolací súd tiež dodáva, že zák. č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje okrem iného práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi, ako i pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí vo veciach štátnej správy odpadového hospodárstva. Predmetný zákon rieši i zodpovednosť za nezákonné umiestnenie odpadu (§ 15) a postup príslušného orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva pri oznámení akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osoby o umiestnení odpadu na nehnuteľnosti, ktoré je v rozpore s týmto zákonom. Je to teda práve orgán štátnej správy odpadového hospodárstva, ktorý v konaní, na ktoré sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní zisťuje, či ide o nezákonné umiestnenie odpadu, určuje zodpovednú osobu a ak zistí osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu, určí ju i za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom a zároveň jej určí primeranú lehotu na jeho odstránenie. Je preto vecou žalobcov, či využijú

postup podľa zák. č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v správnom konaní, v ktorom bude príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva rozhodovať o dôvodnosti odstránenia tvrdenej skládky odpadu na označenom pozemku žalovaného. Odvolací súd tiež dodáva, že žalobcami namietaný rozpor územného rozhodnutia Obce F. zo dňa 27.08.2014 bol predmetom i konania vedeného na Krajskom súde v Z. sp. zn. 11S/286/2016, v ktorom sa totožný žalobcovia žalobou domáhali preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutí Obce F. č. 370/2014-005-RB zo dňa 27.08.2014 a č. 40/2016-006-RB zo dňa 26.08.2016 a uznesením zo dňa 30.08.2018 č. k. 11S/286/2016-205 bola ich žaloba odmietnutá.

27. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

28. Pokiaľ ide o žalobcu v 4. rade, tento po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie doručil prvoinštančnému súdu podanie, ktorým vzal svoju žalobu späť. S ohľadom na tento dispozitívny úkon žalobcu v 4. rade prv, než rozsudok nadobudne právoplatnosť, odvolací súd postupujúci v intenciách § 370 ods. 1 CSP pripustil späťvzatie žaloby žalobcom v 4. rade, rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalobcovi v 4. rade zrušil a konanie v tejto časti zastavil (§ 372 ods. 2 CSP), keď nevezhliadol ani vážne dôvody pre nesúhlas žalovaného s týmto späťvzatím žaloby.

29. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému v súlade s ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalobcom v 1. - 3. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých podľa § 252 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. O nároku žalovaného na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi v 4. rade rozhodol odvolací súd podľa § 256 ods. 1 CSP, keď žalobca v 4. rade späťvzatím žaloby procesne zavinil zastavenie konania.“

1.3. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:“... Žalovaný na parcelu naviezol odpad a tento zahrnul zeminou. Neoprávnene tak nakladá s odpadmi. Dažde zeminu odplavili a vidno odpad, toto je konštatované aj v znaleckom posudku č. 04/2017 D. P. U.. Odhad množstva odpadu je 26.500 ton. K posudku boli priložené fotografie, kde sem tam, je okrem zeminy kameň, drevo, plast. Z posudku sa nedá určiť, kde konkrétne na parcele boli fotky vypracované. Odpad v zemi mal podľa žalobcov znečisťovať spodné vody a následne studne žalobcov, z ktorých berú vodu pre vinicu či zvieratá (tvrdenia žalobcov - bod 9 odôvodnenia). ... Bolo preukázané, že nejaký odpad sa na uvedenej parcele nachádzal, ale tento tam bol umiestnený dočasne a neohrozoval životné prostredie, ani namietané vodné zdroje na základe konkrétnych správnych jednaní. Žalobcovia predložili znalecký posudok, kde je konštatované, že sa na parcele nachádza odpad, vôbec nie je v posudku uvedené ako znalec dospel k záveru o 25.600 tonách odpadu. V posudku sú fotografie, ktoré na zemine zobrazujú aj odpad. Z posudku nie je určiteľné, kde konkrétne na parcele a v akom rozsahu. Znalecký posudok je podklad k rozhodnutiu súdu či správneho orgánu, je preto podstatné, aký je ohľadne odpadov záver príslušného správneho orgánu, ktorí v prípade potreby nariaďuje aj jeho odstránenie subjektom, ktorí odpad spôsobil, alebo majiteľom pozemku. Podstatné pre rozhodnutie súdu bolo, že nebolo preukázané, že by boli ohrození žalobcovia ich spolu žijúce osoby, nehnuteľnosti. Taktiež ohľadne zvierat žalobcu v prvom rade, vinohradu žalobcu v 2 resp. 3 rade táto skutočnosť nebola preukázaná. Na predmetnej parcele prebiehajú terénne úpravy právoplatne povolené stavebným úradom. Všeobecne pri stavebných prácach je zvýšená prašnosť a hluk. Niečo podobné už strpel asi každý občan. V prípade terénnych úprav navázaním zeminy je zvýšená prašnosť prirodzená. Ide o dočasné obmedzenia. Prípadnú hlučnosť či prašnosť pri takýchto prácach všeobecne možno považovať za primeranú pomerom. Napriek tomu žalobcovia nijako nepreukázali, že by ich prašnosť a hluk pri terénnych úpravách obmedzoval nad mieru primeranú pomerom, resp. že by ohrozoval ich výkon práv (konštatovanie súdu prvej inštancie - bod 21 odôvodnenia).

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ až 3/ (ďalej aj „dovolateľ“). Jeho

prípustnosť vymedzili ustanovením § 420 písm. b/, f/ a § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, pretože ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky: a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

2.1. K otázke procesnej subjektivity sporovej strany vo vzťahu k dovolaním napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu (§ 420 písm. b/ CSP) dovolatelia v dovolaní neuvádzajú žiadnu skutkovú ani právnu argumentáciu. Nevymedzenie tohto dovolacieho dôvodu bráni dovolaciemu súdu vykonať dovolací prieskum.

2.2. Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP dovolatelia vymedzili nesprávnym procesným postupom súdov, za ktorý považujú nevykonanie nimi predloženého znaleckého posudku č. 04/2017 znalkyne D. P. U. a nevypočutie znalkyne, nesprávne vyhodnotenie dôkazov, nesprávne zistený skutkový stav veci (správne orgány nesprávne nepotvrdili porušenie práv, poškodenie zvierat, vinohradu; žalovaná strana porušila povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodné skutkové tvrdenia v zmysle § 150 CSP, parcela nie je oplotená a z toho dôvodu tam jazdia na motocykloch) i nesprávne právne posúdenie veci (lebo žalobcovia majú právo na ochranu pred hlukom, prachom, ochranu pred poškodením vinohradu a žalovaná má povinnosť chrániť prírodu; žalovaná nie je pasívne legitimovaná v tomto spore).

2.3. Dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP dovolatelia v dovolaní nevenujú osobitnú pozornosť, k jednotlivým skutkovým podstatám podľa písmen a/, b/ a c/ [rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne], neuvádzajú žiadne argumenty, nevymedzujú právne otázky, na ktoré by požadovali odpovede.

2.4. Z uvedených dôvodov dovolatelia navrhli, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu i potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalovaná navrhla dovolanie ako neopodstatnené zamietnuť. Dovolatelia zotrvali na podanom dovolaní.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací [§ 35 CSP zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

4.1. Žalobcovia 1/ až 4/ sa žalobou doručou súdu 16. augusta 2016 domáhali, aby žalovaná odstránila skládku odpadu na parcele č. XXX/X zapísanej na LV č. XXXX kat. úz. H. a zároveň, aby sa žalovaná zdržala obťažovania hlukom, prachom susediace nehnuteľnosti, ktorých vlastníci sú žalobcovia (bližšia špecifikácia nehnuteľností vid' žaloba). Na strane žalobcu ide o samostatné spoločenstvo (§ 76 CSP), súd o predmete sporu (ochrane vlastníctva) môže rozhodnúť o uplatnenom práve každého vlastníka nehnuteľnosti (žalobcu) voči pôvodcovi zásahu (žalovanej) zvlášť (samostatne); rozsudok sa nemusí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca a procesný úkon jedného zo žalobcov neplatí pre ostatných žalobcov.

4.2. V zmysle § 110 ods. 2 CSP, ak má strana viacerých advokátov, doručí sa písomnosť tomu z nich, ktorého určí strana na doručovanie písomností. Ak strana výslovne neurčí žiadneho z advokátov, doručuje sa ktorémukoľvek z nich. Podľa § 92 ods. 3 CSP odvolanie splnomocnenia stranou alebo výpoveď splnomocnenia zástupcom sú voči súdu účinné dňom, keď ich strana alebo zástupca súdu oznámi.

4.3. Žalobcov 1/ a 2/ v tomto spore zastupovali dvaja advokáti (Jurovatý&Partners, s.r.o. - plnomocnenstvo z 30. mája 2017 č.l. 235 spisu a JUDr. Jaroslav Veis - plnomocnenstvo z 25. júla 2016 č.l. 236 spisu), žalobcovia 1/ a 2/ žiadneho z advokátov výslovne neurčili na doručovanie písomností. Rozsudok odvolacieho súdu súd prvej inštancie najprv doručil advokátskej kancelárii Jurovatý&Partners, s.r.o. 11. augusta 2019 (vid' doručienka na č.l. 379 spisu) a neskôr 16. augusta

2019 advokátovi JUDr. Jaroslavovi Veisovi 2019 (viď doručka na č.l. 379 spisu).

4.4. Rozsudok odvolacieho súdu bol splnomocnenému zástupcovi žalobcu 1/ a 2/ doručený 11. augusta 2019, čo predstavuje skutočnosť určujúcu začiatok plynutia dvojmesačnej dovolacej lehoty pre žalobcov 1/ a 2/ (§ 121 ods. 3 v spojení s § 427 ods. 1 CSP), ktorá im uplynula dňom 11. októbra 2019 (v piatok, ktorý bol pracovným dňom). Dovolanie, ktoré v mene žalobcov 1/ a 2/ podal ich advokát JUDr. Jaroslav Veis osobne do podateľne na Okresnom súde Nitra 16. októbra 2019 o 14.40 hod. (viď č.l. 392 spisu) bolo podané oneskorene.

4.5. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd v súlade s § 447 písm. a/ CSP dovolanie žalobcov 1/ a 2/ ako oneskorene podané odmietol. V ďalšom sa dovolací súd zaoberal (len) dovolaním žalobcu 3/, ktoré tvorilo súčasť spoločného dovolania žalobcov 1/ až 3/.

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky); podobne, pokiaľ sa v zátvorke uvádza „ÚS.“, ide o odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky príslušnej spisovej značky (ďalej len „ústavný súd“)].

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017).

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprisnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

8. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t.j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

9. Vyššie naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §

420 a 421 CSP.

10. Žalobca 3/ v dovolaní uviedol, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva z § 420 písm. f/ CSP, ktorú vidí v nevykonaní znaleckého posudku č. 04/2017 D. P. U. predloženého v spore žalobcami a nevypočutím tejto znalkyne, ktorá posudok vypracovala.

10.1. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie (vid' bod 8 a 21 odôvodnenia) ale vyplýva, že súd pri rozhodovaní vychádzal aj zo znaleckého posudku č. 04/2017 D.. P. U. a pripojenej fotodokumentácie, ktorý ako dôkaz vykonal prečítaním a oboznámením s jeho fotodokumentáciou (vid' zápisnica o pojednávaní z 19. septembra 2017 - č.l. 314 a 315 spisu). Správnosť tvrdenia žalobcu 3/ o nevykonaní dôkazu nezodpovedá obsahu spisu. Znalecký posudok ako listinný dôkaz súd i vyhodnotil, a to tak, že sa v ňom uvádza umiestnenie odpadu na príslušnej parcele, pričom nemalo byť zrejmé, ako znalkyňa dospela k záveru o množstve odpadu (25.600 ton). To, že sa dovolateľ s takýmto hodnotením súdu nestotožnil a že súd vo veci prihliadal aj na iné vykonané listinné dôkazy (iné znalecké posudky, stanoviska i vyjadrenia), nie je bez ďalšieho dôvodom opodstatnene zakladajúcim dôvodom dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Ani okolnosť, že súd prvej inštancie na pojednávaní 19. septembra 2017 zamietol návrh na doplnenie dokazovania (vrátane návrhu na vypočutie znalkyne) dôvodom dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá, lebo len súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP). Napokon, len ak je to účelné, súd môže znalca vyslúchnuť o skutočnostiach uvádzaných v znaleckom posudku (§ 208 ods. 3 CSP).

10.2. Dovolací súd uvádza, že v otázke spôsobu hodnotenia dôkazu znaleckým posudkom, ktorý predloží strana v spore, súd ho hodnotí ako každý iný listinný dôkaz. Hodnotenie tohto dôkazu spočíva v posúdení, či závery posudku sú náležite odôvodnené, či sú podložené obsahom nálezu, či sa prihliadlo na všetky skutočnosti, s ktorými sa bolo treba vysporiadať (k tomu porov. napr. uznesenie pléna bývalého Najvyššieho súdu ČSR z 23. 12. 1980, Pls. 3/80, uverejnené pod č. 1 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, roč. 1981). Z týchto hľadísk sa súd prvej inštancie pokúsil znalecký posudok vyhodnotiť a to i v kontexte ďalších vykonaných dôkazov, správnosťou jeho záverov sa dovolací súd pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemal možnosť zaoberať.

10.3. Argumentácia dovolateľa je totožná s tou, ktorú prezentoval pred súdmi nižších inštancií. Dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

10.4. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolanie na takých argumentoch nestojí a dovolací súd ex officio dané vady sám nevyhľadáva. Dovolanie je tak formulované (len) ako nesúhlasný prejav dovolateľa so skutkovými zisteniami súdov nižších stupňov a ich právnym poučením veci, ktorý ale túto argumentáciu neposúva do relevantnej roviny dovolacieho dôvodu v zmysle §420 písm. f/CSP.

11. Majúc na zreteli vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu nie je zaťažené vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a teda prípustnosť dovolania žalobcu 3/ z tohto ustanovenia nemožno vyvodiť.

12. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie podané žalobcom 3/ podľa ustanovení § 420 písm. f/ CSP nie je prípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP a podľa ustanovenia § 420 písm. b/ a § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP z dôvodu, že nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a súčasne pre náležité nevymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 431 až 435 CSP, ho odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

13. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná a preto jej dovolací súd podľa ustanovenia § 453 ods. 1 CSP s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalobcom plný nárok na náhradu trov dovolacieho konania. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

14. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.